

Szanowni Państwo!

Notatki Prezesa nr 8 zawierają informacje o obecności i uczestnictwie Polskiego Towarzystwa Chemicznego (PTChem) w wydarzeniach i przedsięwzięciach, które miały miejsce w czwartym kwartale roku 2017.

Działalność Towarzystwa w ostatnim kwartale minionego roku była przede wszystkim skupiona na obchodach 150 rocznicy urodzin Marii Skłodowskiej-Curie. Najważniejszym wydarzeniem tych obchodów była konferencja pod hasłem MSC2017 – „Medicina-Scientia-Cultura”, która odbyła się w dniach 6–8 listopada w Warszawie – kolejno w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym, na Politechnice Warszawskiej oraz w Uniwersytecie Warszawskim. Po cyklu interesujących wykładów w każdym dniu miały miejsce debaty z udziałem ekspertów i uczestników konferencji. Po zakończeniu konferencji, w dniu 9 listopada, odbyła się – w Auli Głównej Politechniki Warszawskiej – Gala Urodzinowa z udziałem krewnych Uczzonej. Galę prowadziła Izabela Madura – wiceprezes Zarządu Głównego (ZG) PTChem i główny koordynator obchodów 150 rocznicy urodzin Marii Skłodowskiej-Curie – która na wstępie przeprowadziła rozmowę z wnukami Uczzonej, profesorem Hélène Langevin-Joliot i profesorem Pierre Joliot, a następnie zapowiedziała prezentację specjalnie na tę okazję przygotowanego programu *Maria Skłodowska-Curie w multimedialnym pokazie tańca* oraz symfonii dla Marii Skłodowskiej-Curie zatytułowanej *W poszukiwaniu eliksiru życia* – skomponowanej przez profesora Benedykta Konowalskiego, a wykonanej przez Warszawską Operę Kameralną przy wsparciu Marszałka Województwa Mazowieckiego. Kolacja na zakończenie Gali Urodzinowej dopełniła nasze odczucia o bardzo udanym wydarzeniu. Konferencja, jak i inne wydarzenia, o których wspominałem we wcześniejszych *Notatkach*, zostały zainicjowane i były koordynowane przez I. Madurę i to dzięki Jej zaangażowaniu i determinacji wypadły one nadzwyczaj dobrze. W imieniu Zarządu Głównego i całego Towarzystwa pragnę naszej Wiceprezes bardzo serdecznie podziękować za ogrom pracy włożonej w uświetnienie obchodów 150 rocznicy urodzin Marii Skłodowskiej-Curie. Wydarzenia i uroczystości zostały zorganizowane we współpracy z Miastem Stołecznym Warszawa oraz instytucjami akademickimi i naukowymi, przy wsparciu instytucji centralnych i samorządowych oraz licznych darczyńców – w tym firmy Synthos, głównego sponsora – którym również, w imieniu PTChem, serdecznie dziękuję. Podsumowania obchodów 150 rocznicy urodzin Marii Skłodowskiej-Curie w Polsce dokona I. Madura. W przygotowywanym przez Nią opracowaniu znajdą się szczegóły, które trudno byłoby ująć w skrótowo relacjonujących wydarzenia *Notatkach*.

Niezależnie, Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie (MSC) wespół z biurem PTChem zorganizowało spotkanie z wnukami Marii Skłodowskiej-Curie i członkami bliższej i dalszej rodziny oraz osobami reprezentującymi Muzeum Curie w Paryżu (Renaud Huynh'em (dyrektorem) i Natalie

Pigeard) – w dniu 9 listopada. Po powitaniach i koncercie kwartetu smyczkowego uczestnicy przeżyli wzruszające chwile w trakcie spotkania rodzinnego przy zorganizowanym z tej okazji poczęstunku. Dzień wcześniej, 8 listopada, miała miejsce w Muzeum MSC promocja książki zatytułowanej „Maria Skłodowska-Curie we własnej osobie” hiszpańskich autorek Belen Yuste i Sonnii Rivas-Caballero połączona z otwarciem wystawy pod hasłem „Polka w Paryżu” zorganizowanej we współpracy z Ambasadą Hiszpanii w Polsce. To wydarzenie, w którym uczestniczyli João Pedro Braga i Cássius Clay – brazylijscy autorzy przetłumaczonej na język polski książki zatytułowanej „Maria Skłodowska-Curie w Brazylii” (o czym wspominałem w *Notatkach* nr7) – potwierdza jak ogromnym i rosnącym zainteresowaniem, szacunkiem i poważaniem wspomina świat urodzoną w Polsce Uczoną. W Muzeum MSC odbyła się też – w dniu 27 października – premiera wytwarzanych przez Manufakturę Polpora modeli zegarków „Polon” kolekcji 2017/2018. Nazwa zegarków (wersji damskiej i męskiej) nawiązuje do odkrycia przez Marię Skłodowską-Curie i Jej męża pierwiastka promieniotwórczego polon (w 1898 roku) i nadania mu nazwy wywodzącej się od Polski. Zegarek wersji damskiej został przekazany na rzecz Muzeum MSC. Kustosz Muzeum MSC, Małgorzata Rosen, uczestniczyła w obchodach 150 rocznicy urodzin Marii Skłodowskiej-Curie we Francji, w dniu 7 listopada – w Panteonie oraz Instytucie Curie. Więcej informacji dotyczących udziału Kustosz w obchodach 150 rocznicy urodzin Uczonej można znaleźć na stronie internetowej Muzeum MSC. Przygotowywany jest też raport z wydarzeń, w które Muzeum MSC było zaangażowane, jakie miały miejsce w Polsce oraz w innych krajach. Znajdzie się w nim więcej szczegółów.

Poczta Polska uświetniła obchody 150 rocznicy urodzin Marii Skłodowskiej-Curie emisją znaczka i koperty z nadrukiem okolicznościowym. Błoczki tych znaczków i koperty są dostępne między innymi w Muzeum MSC (w cenie odpowiednio 55 i 12 zł). Rocznicą urodzin Uczonej odbiła się szerokim echem w świecie nauki, między innymi w specjalnym zeszycie czasopisma *Journal of Physical Chemistry* (<http://pubs.acs.org/page/vi/jpc-mariecurie>) można znaleźć informację, że Maria Skłodowska-Curie była pierwszą kobietą – autorką pracy z zakresu chemii fizycznej. Cieszy nas, że osoba Marii Skłodowskiej-Curie została tak szeroko przypomniana w Polsce i na świecie z okazji rocznicy 150 urodzin. Mimo to niedosyt budzi niewielkie zainteresowanie działających w Polsce środków masowego przekazu – szczególnie wydarzeniami, które miały miejsce w naszym kraju. A przecież Maria Skłodowska-Curie to ikona nauki, osoba utalentowana, pracowita, skromna i niezwykle oddana swojej pierwszej ojczyźnie. Warto i należy Jej postać dostrzec przy okazji rozpoczętych obchodów 100-lecia Odzyskania Niepodległości – co zamierza uczynić nasze Towarzystwo.

W czwartym kwartale odbyły się 2 posiedzenia Prezydium (9 i 11 grudnia) oraz miało miejsce posiedzenie ZG w dniu 11 grudnia. Posiedzenia Prezydium zdominowały sprawy bieżące, o których

nie będę wspominał, natomiast szerzej poinformuję o posiedzeniu Zarządu Głównego. Otóż, podjęta została uchwała o przyznaniu wyróżnień i medali PTChem, które zostaną wręczone podczas LXI Zjazdu Naukowego w Krakowie. O przygotowaniach do tego Zjazdu poinformowała profesor E. Witek. Zjazd zapowiada się bardzo interesująco i warto już teraz pomyśleć o uczestnictwie w tym najbardziej prestiżowym spotkaniu chemików polskich. W imieniu ZG serdecznie zapraszam! Sprawozdanie z LX Zjazdu PTChem we Wrocławiu zostanie przedstawione na czerwcowym posiedzeniu ZG. Na grudniowym posiedzeniu swoje osiągnięcia zaprezentowały Oddziały: Gliwicki, Lubelski i Poznański. Wiceprezes I. Madura oraz Kustosz Muzeum MSC M. Rosen poinformowały o obchodach 150 rocznicy urodzin Marii Skłodowskiej-Curie oraz realizowanych wspólnie przez Muzeum MSC i Biuro PTChem projektach edukacyjnych. Kustosz poinformowała o prognozach funkcjonowania Muzeum MSC w trakcie realizacji projektu „Modernizacja ekspozycji stałej i wyposażenia sal ekspozycyjnych w Muzeum MSC PTChem”. Umowa o realizację projektu (o którym poinformowałem szerzej w *Notatkach* nr 7) została podpisana z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dniu 23 października 2017 roku. Projekt zdecydowaliśmy się realizować – tak dalece jak to możliwe – we własnym zakresie, to znaczy zarządzania nim podjęło się Biuro PTChem w ścisłej współpracy ze skarbnik ZG, I. Nowak. To wielkie wyzwanie, ale i szansa na racjonalne wykorzystanie przyznaných i własnych środków finansowych. Księgowa PTChem, A. Modzelewska, przedstawiła stan finansów Towarzystwa. Sytuacja nie zmieniła się znacząco w przeciągu minionego roku 2017. Środki pozyskane, a także możliwe do wykorzystania ze wspomnianego powyżej projektu POLiŚ zapewnią stabilność finansową do połowy roku 2018. Rysuje się perspektywa podpisania w tym okresie umowy z Miastem Stołecznym Warszawa o współprowadzeniu Muzeum MSC. Na grudniowym posiedzeniu Zarząd Główny przyjął jednomyślnie projekty 2 dokumentów: „Umowy o współprowadzeniu instytucji kultury Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie” oraz „Statutu Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie Polskiego Towarzystwa Chemicznego i Miasta Stołecznego Warszawy”. Zarząd Główny podjął też uchwałę o możliwości przyjęcia końcowej wersji obu dokumentów w drodze głosowania elektronicznego. Projekty wyżej wymienionych dokumentów zostały przekazane do Biura Kultury Miasta Stołecznego Warszawy – z oczekiwaniem, że formalności uda się dopełnić w pierwszym kwartale 2018 roku. Ruszyła procedura wyboru władz PTChem na kadencję 2019–2021. Zarząd Główny dokonał wyboru Komisji Wyborczej. Podjął też uchwałę o liczbie elektorów w Oddziałach PTChem. Dalsze informacje o wyborach będzie przekazywała Komisja Wyborcza z pomocą – gdy zajdzie potrzeba – Biura PTChem. Zostały przedstawione i wstępnie przedyskutowane propozycje obchodów Jubileuszu 100-lecia powstania PTChem. Proponowane jest: zorganizowanie Sesji Jubileuszowej i debaty pod hasłem *teraźniejszość i przyszłość chemii i technologii chemicznej* oraz Gali Jubileuszowej w pierwszym dniu LXII Zjazdu Naukowego PTChem w Warszawie, wydanie: uaktualnionego „Almanachu”, broszury „Polskie Towarzystwo Chemiczne wczoraj, dziś i jutro”, książki „100 lat Polskiego Towarzystwa

Chemicznego” oraz książki „50 lat Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie Polskiego Towarzystwa Chemicznego”, a także: wybite „Medalu 100-lecia Polskiego Towarzystwa Chemicznego”, wydanie znaczka pocztowego z okazji 100-lecia PTChem oraz utworzenie zakładki na stronie internetowej PTChem w związku z Jubileuszem (umożliwiającej zamieszczanie gratulacji, życzeń i innych informacji). Przekazana została informacja o przypadającej w przyszłym roku 250 rocznicy urodzin Jędrzeja Śniadeckiego – patrona najbardziej prestiżowego medalu Towarzystwa, przyznawanego uczonym krajowym. Jest sugestia, aby upamiętnić tę rocznicę między innymi sesją jubileuszową na LXI Zjeździe PTChem w Krakowie.

Co się tyczy innych wydarzeń, wspomnę o moim uczestnictwie w uroczystości Jubileuszu 90-lecia istnienia Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego w dniu 27 listopada. Prezesowi ZG SITPChem, Profesorowi Jackowi Kijeńskiemu, oraz władzom i członkom Stowarzyszenia przekazałem adres jubileuszowy – nawiązujący do naszej wieloletniej współpracy oraz rysujący perspektywę wspólnych działań w przyszłości – wraz z gratulacjami osiągnięć w latach minionych i życzeniami sukcesów w latach nadchodzących. W podobnym duchu sformułowany został adres do prezesa Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, profesora Janusza Pluty, z okazji Jubileuszu 70-lecia istnienia tego Towarzystwa.

W porozumieniu z Oddziałem Krakowskim PTChem zgłoszona została propozycja zorganizowania przez nasze Towarzystwo Kongresu EuCheMS w 2022 roku. Liczymy na sukces w wyborze Polski jako organizatora tego prestiżowego wydarzenia naukowego.

Wiele w Towarzystwie wydarzyło się w roku minionym, a równie wiele wyzwań czeka nas w roku rozpoczynającym się.

Oby rok 2018 był szczęśliwy, pomyślny i obfitujący w sukcesy.

Warszawa, dnia 9 stycznia 2018 roku

(Notatki nr 8)

Jerzy Błażejowski